

October 1970
17e jaargang - afl.nr. 3

VAN DE REDACTIE

Bijdragen voor het Kerstnummer, hetwelk stipt op tijd dient te verschijnen, worden uiterlijk 15 november ingewacht; dit geldt in het bijzonder voor de heren correspondenten!

Particuliere abonnementen: blijkbaar hebben weinigen de mededeling hierover in het juli-nummer gelezen; althans het resultaat is niet zeer bemoedigend! Wij vroegen eenieder, die het met de Gildetrom goed voor heeft, in zijn naaste omgeving een abonnement te plaatsen; dit moet toch mogelijk zijn! Bedenkt, dat uw periodiek, waarvan de oplage thans 1600 is, in wijde kring nog lang niet die bekendheid geniet, waarop het staat zou willen maken!

Losse nummers: blijft een probleem; bijna alle nieuwe abonnees vragen naar oude nummers, waarvan er vele niet meer te leveren zijn; toch is het ons bekend, dat de meeste Gildebroeders het blad na doorlezing wegdoen; wanneer de overheid van ieder gilde een mannetje aan zou willen wijzen, die nummers, waar geen prijs meer op wordt gesteld, voor ons verzamelde, dan waren wij met één klap uit de brand!

Een vergissing is gemaakt bij de prijsuitreiking op het Gildenfeest bij Sancta Barbara te Oirschot op 24 mei; een zilveren schild, „2e viertallenprijs geweer“, hetgeen aan het Gilde St. Mauritius Goirle toekwam, is abusievelijk aan de verkeerde uitgereikt. Willen de Gilde-overheden dit nagaan en zo dit schild tercht komt opzenden aan de Secretaris van de Kring, de heer M. van den Hout, Burgem. Jansenstraat 47 te Tilburg.

JAN TOORIANS ONDERSCHIEDEN

Op het congres van de Stichting voor Vlag- en Wapenkunde, hetwelk in september te Helmond werd gehouden, is onze Gildebroeder Jan Toorians van de Kring Maasland onderscheiden met de ere-titel van deze Stichting, vanwege zijn grote verdiensten op het gebied van de vlaggenkennis.

Het is de eerste onderscheiding welke deze stichting, die over de hele wereld haar afdelingen heeft, geeft voor het werk en de studie op het gebied van vlaggen en wapens.

Jan Toorians kreeg de onderscheiding ondermeer vanwege zijn boek „Het Vendel“, dat in 1969 het licht zag en in onze kolommen uitvoerig is besproken.

In het Kerstnummer komen wij op deze bijzondere gebeurtenis terug: alle hulde en van harte proficiat!

Gulle schenker. - Een dezer dagen werd het Liesselse hertenkamp uitgebreid met twee zeldzame Zuid-Amerikaanse schapen waarvan in Europa slechts enkele exemplaren bekend zijn. Het is een geschenk van de koning van het „St. Hubertus“-gilde te Liesse, de heer M. Hurkmans uit Lierop.

„De Gildetrom“, driemaandelijks tijdschrift van de Kring „Het Kwartier van Oirschot“, aangesloten bij de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden.

Redactie: C. A. B. A. M. Schade, De Hooze Braaken, Moergestel, telefoon 04243-370.

Redactieraad: Het Kringbestuur van „Het Kwartier van Oirschot“.

Correspondenten:

voor de Federatie: Math. E. M. van der Voort, Valklaan 6, Eindhoven, tel. 040-438521.

voor Oirschot: Th. A. van de Loo, Jan van Galenstraat 2, Oirschot, tel. 04997-2002 en 1627.

voor Peelland: Alph. G. M. Niessen, Veestraat 43, Helmond, tel. 04920-24863.

voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, Loon op Zand, tel. 04166-516.

voor Het Land van Cuyk: D. L. van Elk, Heidestraat 7, Gassel (Post Grave), tel. 08860-2309.

voor Kempenland: Math. E. M. van der Voort, Valklaan 6, Eindhoven, tel. 040-438521.

Administratie: H. A. J. van Erve, Rootven 60, Moergestel, telefoon 04243-306.

Betalingen: Boerenleenbank te Hilvarenbeek; postrekening van de bank: 1079104.

Typografische verzorging: Drukkerij Harry Bek en Zn., Hoogstraat 5-7, Veghel, telefoon 04130-3411.

Particuliere abonnementen: f 4,— per jaar, franco thuis.

Tarief advertenties voor vier nummers: 1/8 pag. f 25,—; 1/4 pag. f 50,—; 1/2 pag. f 100,—; 1/1 pag. f 200,—; bijzondere afmetingen en speciale arrangementen op aanvraag.

Bronvermelding: artikelen en berichten uit dit periodiek mogen worden overgenomen, mits „De Gildetrom“ wordt vermeld, tenzij anders bepaald.

Bij de foto op de frontpagina: Het eerste officiële bezoek van H.M. de Koningin na Haar Troonsbestijging aan 's-Hertogenbosch als hoofdstad van Noord-Brabant op 6 september 1949.

DE FEDERATIE 35 JAAR!

Het oprichten van de Federatie in 1935 betekende een duidelijk keerpunt in het toenmaals kwijnende bestaan van onze Noord-Brabantse schuttersgilden. Tijdelijk vertraagd door de Tweede Wereldoorlog heeft de herleving van de Brabantse gilden zich in opgaande lijn voortgezet. Het zevende lustrum stemt derhalve tot vreugde, hoewel men uit zelfgenoegzaamheid zeker niet opnieuw mag inslapen. Want nog lang niet alle misbruiken uit de vroegere vervaltijd werden overal afgeschaft, terwijl bij sommige gilden ook nieuwe wezensvreemde elementen zijn binnengeslopen. Slechts door een blijvend besef van de wezenlijke grondbeginselen zal men het kostbare erfgoed van het Brabantse gildewezen ongeschonden kunnen handhaven. Daarvoor heeft in de afgelopen 35 jaar de — over **vijf Kringen** verdeelde — FEDERATIE haar **leidinggevende taak** verricht.

Op verzoek van de redactie was de heer Jan van de Mortel, Opperdeken van de Federatie, bereid om een korte beschouwing te wijden aan ditedenkwaardige feit.

Redactie

Over het ontstaan en de oprichting van de Federatie, alsmede over de mannen van het eerste uur zou nog eens een afzonderlijke geschiedenis geschreven moeten worden. Daarover kan ik dan ook slechts een summier inzicht verschaffen, temeer daar ik in 1935 zelf nog geen gildebroeder was (dat werd ik pas in 1936). Van de initiatiefnemers en de eerste bestuursleden van de Federatie weet ik wel enkele namen, zoals G. van Boekholt uit Boxmeer, voorzitter van de Kring Land van Cuyk. Hij had reeds gilden uit dat district in een Kring tesamen gebracht vóór dat de Federatie in het leven werd geroepen. Hij gaf zonder twiifel de eerste stoot. Naast hem moet natuurlijk worden genoemd Jhr. mr. R. A. van Rijckevorsel uit Berlicum, voorzitter van de Federatie tot aan zijn plotseling overlijden in 1967. Grote steun en medewerking ontvingen zij van Mgr. dr. P. C. de Brouwer uit Hilvarenbeek, dr. A. Pannekoek uit Gemert, Mr. E. de Haes uit Eindhoven, Jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt uit 's-Hertogenbosch, Johan Vereyken uit Beek en Donk, Jan Louwers uit Oirschot en nog meer stuwende mannen.

In 1935 werd reeds de eerste Federatiedag georganiseerd en had ik (merkwaardig genoeg) het voorrecht — in mijn functie van president-schepen van Oud-'s-Hertogenbosch — de gilden op Oud-'s-Hertogenbosch te mogen ontvangen bij het 750-jarig bestaan (1185—1935) van de stad 's-Hertogenbosch. Ik maakte toen voor het eerst kennis met de gilden.

De „Jonker” heeft met mij uiteraard wel gesproken over de begintijd en zo herinner ik mij dat hij vertelde, dat er voorheen o.a. gildedagen werden gehouden. Het trof hem en anderen dan hoe mooi zo'n samenkomst van gilden was.

Eenvoud en eerlijkheid straalden uit de ogen

van de toch trotse gildebroeders doch ongeordend sjokten velen in hun vaak kinderlijke kledij achter hun gildetrommen aan. Het zilver ongepoetst en vaak slecht onderhouden. Fier waren de standaardrijders op hun zware boerenpaarden. Een enkeling verstond nog de kunst het gildevaandel te zwaaien. Ook bleek van tijd tot tijd dat fraai zilver of een oude trom waren verkocht om te kunnen teren! En dan: aan een gildebroeder werd zeker een goed glas bier niet ontzegd, maar na afloop van een gildedag waren er toch te veel gildebroeders, die bij het gebruiken van deze feestdrank de tel waren kwijtgeraakt. En

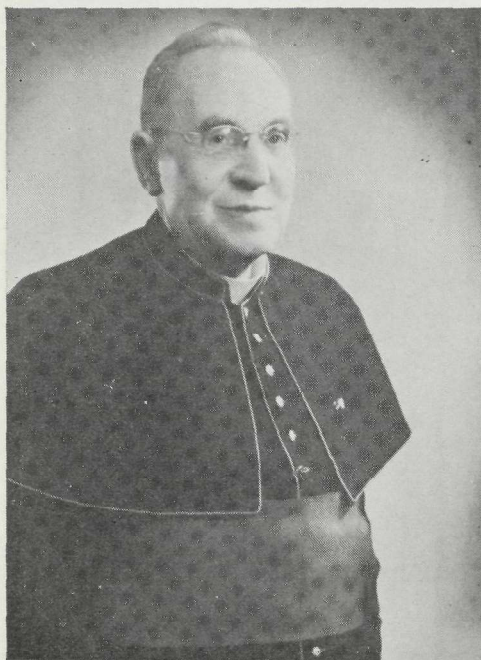

Jhr. Mr. R. A. van Rijckevorsel, voorzitter van de Federatie (1937—1967).

mede door deze genoemde feiten waren dus o.a. de in de aanhef vermelde personen tot de overtuiging gekomen, dat — wilden de gilden **ongeschonden** bewaard blijven voor Brabant — er een werkelijke **leiding** moest komen en deze werd gevonden door de oprichting van de FEDERATIE.

Prijzen werden op de gildedagen in het leven geroepen; voor het best onderhouden zilver, voor de mooiste papegaai, voor het juweel, voor het oudste schild, voor de oudste of mooiste trom, voor de standaard of voor het gildevaandel. Door deze eerste belangrijke daad zijn zeer veel gilde-eigendommen gered, want de gildebroeders werden zich bewust van de waarde van hun unieke bezittingen.

Een moeilijk punt in de Federatie is geweest het geven van **richtlijnen**. Er waren altijd wel personen die uniforme regelingen noodzakelijk achtten voor de gilden, doch steeds bleek zulks een onmogelijkheid. Immers door de eeuwen heen waren gebruiken en benamingen veranderd en bij talloze gilden verschillend. Deze gebruiken kon en mocht men niet veranderen. Men zou het interne van de gilden hebben aangetast en dat zou een heel grote fout zijn geweest. Dat men op het gebied van het **wedstrijdwezen** de zaken ging ordenen was juist; van daar de **reglementen** voor schieten, vendelen, trommen en standaardrijden. Ook was belangrijk dat de vendels in het leven werden geroepen om de jeugd te trekken. Deze jongeren kregen een attribuut in de hand, dat in het gilde een uiterst belangrijke taak zou gaan vervullen.

Mgr. Dr. P. C. de Brouwer, stichter van het St. Odulphus Lyceum te Tilburg, vader van het Katholiek Middelbaar Onderwijs in Brabant, stuwende kracht achter het herlevend Brabantse gildewezen.

Ik ga zeker geen namen noemen van personen, die in de afgelopen jaren in de Federatie een belangrijke rol hebben gespeeld of nog spelen, doch grote dank zijn wij aan hen verschuldigd en gaarne breng ik hen hulde. Wél kan ik nog — aan de hand van eigen gegevens — een aantal **evenementen** noemen, die alle ten uitvoer zijn gebracht onder auspiciën of met medewerking van de Federatie. Deze lijst is zeker niet volledig en blijft voor verbetering vatbaar.

1935 — 750-jaar 's-Hertogenbosch (1185—1935).

1939 — Gildendag „12 gilden” tijdens de

tentoonstelling „Ideaal wonen” te 's-Hertogenbosch. Een ongekend grote groep van 18 vendeliers bracht de groet aan de autoriteiten.

1945 — Een groot spel in het Stadion te Amsterdam, genaamd „Nederland herdenkt”.

1946 — Vendelgroet en grote demonstratie op de Markt te 's-Hertogenbosch voor de „Welsh division” (generaal Ross), bevrijders van de stad.

1946 — Spel der bevrijding in het Stadion te Amsterdam.

1946 — Zesde eeuwfeest van Mirakel te Amsterdam. H. Mis en spel in het Stadion. 12 vendeliers, staande rond het altaar, brachten de groet aan het Allerheiligste.

1946 — Demonstratie van gilden ten behoeve van „Nationaal Volksherstel”.

1947 — Landjuweel te Vierlingsbeek (Kring Land van Cuyk).

1948 — 50-jarig jubileum van H.M. Koningin Wilhelmina. Stadionspel „In Neerlands tuin” te Amsterdam, 78 vendeliers, begeleid door 3 Koningen en 10 gildetrommen, brachten aan de jubilerende Vorstin hun Koningsgroet.

1948 — Kroning van H.M. Koningin Juliana. Een enorm Stadionspel in de avonden opgevoerd, waaraan behalve onze gildebroeders medewerkten de Garderegimenten in hun nieuwe uniformen, met als sluitstuk een enorm vuurwerk. Vele buitenlandse vorsten waren daarbij aanwezig.

1949 — Landjuweel op Kasteel Maurick te Vught (Kring Maasland). De Federatie gaf bij die gelegenheid de oude benaming „Landjuweel” weer terug aan de gilden.

1949 — H. M. de Koningin en Prins Bernhard bezoeken Noord-Brabant. In 's-Hertogenbosch lopen zij op provinciale grond (voor het Gouvernementsgebouw) naar oude trant over 48 gildevaandels!

1950 — Landdag „Steun Wettig Gezag” te Dordrecht.

1951 — Landjuweel te Oirschot (Kring Het Kwartier van Oirschot).

1952 — Gildendemonstratie in Vlissingen.

1952 — Landjuweel te Tilburg.

1954 — Huldiging van Mgr. dr. P. C. de Brouwer te Hilvarenbeek bij zijn tachtigste verjaardag.

1955 — Landjuweel te Eindhoven (Kring Kempenland).

1956 — Concours hippique in Rotterdam. Vendelgroet aan H. M. de Koningin, Prins Bernhard, de Prinsessen Beatrix en Irene en Prinses Armgard.

1959 — Landjuweel op de tentoonstelling „Hart van Brabant” te Tilburg (Kring het Kwartier van Oirschot).

1960 — Een groep gildebroeders vertegenwoordigt de federatie tijdens de „Dutch week” te Scarborough in Engeland. Deze week werd door de Provincie Noord-Brabant verzorgd.

1961 — Opening van de brug bij Werken-

dam. Vendelgroet aan H.M. de Koningin. De gildebroeders begeleiden H. M. bij het betreden van de brug.

1963 — Landjuweel te Oirschot (Kring het Kwartier van Oirschot).

1964 — Tentoonstelling van gilde-eigendommen in het gebouw van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch.

1964 — Ruim 2100 gildebroeders brengen de vendelgroet in Soestdijk aan H.M. de Koningin op haar verjaardag.

1969 — Vendelgroet aan H. M. Koningin Juliana te Eindhoven door talrijke gildebroeders bij de herdenking van Brabants bevrijding 25 jaar geleden.

En zo is er nog veel meer. Denk slechts aan „Honderd jaar kromstaf” (1853—1953) te Utrecht, aan de begrafenis van Mgr. dr. P.

C. de Brouwer (1961) te Hilvarenbeek, aan de wijding (1957) en begrafenis (1966) van Mgr. Bekkers, aan de wijding (1962) van Mgr. Bluysen, aan de begrafenis (1967) van Jhr. mr. R. A. van Rijckevorsel.

Als gij dit alles hebt gelezen, dan moogt gij toch gerust tot de overtuiging komen, dat in de 35 achter ons liggende jaren veel is gedaan en ook veel is bereikt.

Van harte wil ik hopen, dat de FEDERATIE tot in lengte van dagen zal voortbestaan, werkende uitsluitend **in het belang van de gilden!** Ik hoop ook, dat zowel Kringbesturen als Gilden zullen willen luisteren naar de wijze en goed bedoelde raadgevingen, als het gaat om het **zuiver** houden van eeuwenoude gildegebruiken.

Gildebroeders, moge het u allen wèl gaan!

JAN VAN DE MORTEL
Opperdeken van de Federatie

Op de rand van de ondergang

In de dertiger jaren van deze eeuw - een tijd van algehele malaise - kwijnden overal de Brabantse schuttersgilden en waren zij hun volledige aftakeling nabij. Voor zover deze eeuwenoude gilden niet reeds geheel verdwenen waren, bevonden zij zich in een slapende toestand. Deze algemene dut duurde voort totdat stuwende mannen aan het Brabantse gildewezen weer nieuw leven gingen inblazen door aan de schuttersgilden het **beseft** van hun wezenlijke waarden opnieuw bij te brengen. Dit is en blijft ook thans nog de beste remedie om een (her)ingeslapen gilde werkelijk te doen herleven.

Op de rand van de ondergang dreigden tevens steeds meer gildevoorwerpen onherroepelijk in **musea** terecht te komen. Ziehier een letterlijk verslag uit 1934 (in de Limburg-Brabantsche Illustratie „Ons Zuiden”) door de destijds welbekende Herman Moerkerk over de verzameling gildevoorwerpen in het Centraal Noordbrabants Museum te 's-Hertogenbosch. Deze zinvolle gildetekens waren aldus gedoemd om nog slechts als museumstukken te **herinneren** aan de eens zo levende schuttersgilden..... Ook heden ten dage kan men uit die **vervaltijd** zijn les trekken! Hilvarenbeek

J. A. J. Becx

Het Centraal Noordbrabantsch Museum

Jhr. mr. A. van Sasse van IJsselt, voorzitter van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen te 's-Hertogenbosch, schonk aan het Museum een unieke verzameling van Gilden-teekens van Noordbrabantschen oorsprong. Het zijn meerendeels zilveren borstplaten, ketenen en vogels, smaakvol bijeengevoegd in een staande vitrine. Wij vinden er uit Den Dungen van het Sint Jorisgilde (1617), uit Herpen en Cromvoirt; borstplaketten van het Bossche Voetbooggilde Sint Joris. Vooral een „vogel” van het vijftiende-eeuwsche Sint Barbaragilde te Boxtel is zeer merkwaardig. De borstplaketten zijn versierd met barokke krullen en gegraveerde namen en spreuken.

Sommige dezer sierselen zijn gehecht op kazuifel-vormige lapjes, die al even oud en eerbiedwaardig zijn als de dingen zelf.

Er hangt ook een schilderij van Reinier Peijnenburg, dat een gildehoofdman (= Jan Roozen van het St. Jorisgilde) uit Moergestel voorstelt, in gegalonneerde jas en met bepluimden hoed.

Hoofdman Jan Roozen van St. Joris, Moergestel.

Door een paar zeer fraaie voetbogen, een ivoren polsbedekking, pijlkokers en dobbelsteenen, waarmee geworpen werd, en een 18e eeuwse trom van het Sint Anna-gilde te Riethoven, dat in 1488 werd opgericht, wordt de verzameling gecompoteerd. Wie zulk een trom nooit hoorde roffelen en den tamboer nooit den stoet van bontuitge-

doste maar diepernstige boeren (lees: gildebroeders!) zag vooruitgaan, weet niet hoe schilderachtig en suggestief de omgang van een Brabantsch gilde kan zijn.

Ik herinner me een optocht dezer gasten in Tilburg. 't Was op een warmen zomermiddag. De tamboer sloeg en er kwam een geluid uit zijn trom alsof hij de begrafenis van een Germaansch stamhoofd voorafging. Dan volgde de vendeler te paard (lees: standaardrijder). Maar op welk een paard. Zwaar, geweldig, met een enorme krul in zijn staart en dikke haarkwasten aan de pooten.

Toen de stoet de herberg was genaderd, den vol bloemen en veeren, sommigen in kurassen, anderen met fluweel over de schouders en allen behangen met zilveren schilden en vogels.

De vendeler (lees: standaardrijder) was een reus, bruin gebrand en dampend. Hij blonk. 't Zware vendel (lees: standaard) had hij in zijn bruinen knuist en met z'n linkerhand trok hij den toom zóó krachtig, dat de nek van zijn paard als een boog gespannen was.

Hij zweeg als een beeld.

Maar één ding is mij ná dit schouwspel bijgebleven, méér dan al het andere.

Toen de stoet de herberg was genaderd, waar de „Gouden Zwaan” uthing, klonk er één woord, bijna donderend. Het kwam van den vendeler te paard (lees: standaardrijder).

„Bier!”

Zoo'n gilde moet men in actie zien; de heele Brabantsche geschiedenis leeft er in.

De unieke collectie der gildevoorwerpen in het Centraal Museum hangt in bijzondere sfeer van **herinnering** aan den roem en oude kracht

HERMAN MOERKERK

Uit „Ons Zuiden” van 26 januari 1934

Indrukken van een gildefeest anno 1970

Ter attentie van het Kringbestuur van Het Kwartier van Oirschot gaf de heer S. H. A. M. Zoetmulder als jurylid (van het gilde-zilver) zijn indrukken weer van de Kringdag 1970 te Wintelre. Aan diens sympathieke brief ontleenden wij enkele behartenswaardige opmerkingen.

Redactie

ZILVER - Er blijken nog steeds enkele gilden te zijn die koningszilver en prijzen op het koningsvelum hangen; zij kwamen op grond daarvan niet voor bespreking in aanmerking. De jury heeft speciaal aandacht besteed aan het zó bevestigen van de koningsschilden, dat kans op beschadiging uitgesloten is. Niet genoeg kan er op gehamerd worden dat onze gilden gewoonweg onvervangbare en meestal kostbare schilden voor het nageslacht goed hebben te bewaren. Best heeft er zóveel (23 stuks) waren niet eens meegebracht dat de schilden dakpansgewijs over elkaar hingen; dat is zeer verkeerd. Enige

42

gilden hebben gelukkig de oogjes van de oude schilden aan de achterkant al versterkt; men zie er op toe dat dit steeds met **zilver** gebeurt. Er spreekt een prijzenswaardige zorg uit.

Er zijn ook gilden die zilveren staafjes met boven en onder een oog gebruiken om de schilden „onraakbaar” op te hangen. Dat is wel goed mits het effect niet te stijf is. Men zie er op toe dat de verticale rijen niet tóch de aangrenzende raken. Bevestiging met veiligheidsspelden is uit den boze.

OPTOCHT - Hoewel ik daar niets mee te maken had en de uitslag niet weet viel me op dat enkele juryleden hoge cijfers gaven voor beslist zeer onvoldoende optreden. De opmars bij het défileren langs de tribune was slechts zeer zelden mooi; waarschijnlijk was het bloedhete weer daar debet aan. De meeste vendeliers weten nog niet hoe zij hun vendel moeten houden bij het passeren van de tribune. Tal van gilden sjokten maar wat voort. Natuurlijk moet het niet militairement gaan maar laat men eens een voorbeeld nemen aan St. Sebastiaan Tilburg.

COSTUMERING - Het is jammer dat het jacquet er meer en meer uitgaat; voor de gilde-overheid en de oudere niet in uniform gaande gildebroeders is het zo'n waardige dracht.

N o o i t mag een koning in een sportcostuum lopen zoals ik tot mijn schrik bij een titularis zag: beige pantalon, bruin jasje en niettemin een cylinderhoed met koningskroon. Dat is je reinste wansmaak. Als men dan al geen lang, zwart kledingstuk heeft laat de koning dan tenminste in een costuum gaan van één en liefst gedekte kleur.

VENDELS EN STANDAARDS - Laat men de zeer oude drapeaus en standaards met een antieke heiligevoorstelling liever niet meer meevoeren want ze lijden te veel. Ik zag een ruiter die zijn standaard vasthield door het van het totaal versleten patroonheilige-schilderij op het doek. Dat is een niet meer goed te maken verlies.

SLOTOPMERKING - Overigens mijn compliment voor de uitstekende regisseur achter de microfoon, voor de waardige plaats van de tentoonstelling van de gildeschilden en de vaak smaakvolle wijze van etaleren. Ik houd aan dit gildedefestijn in Wintelre een prettige herinnering en ik hoop van harte dat u het bovenstaande uitsluitend zult zien als ingegeven door mijn liefde voor onze Brabantse gilden.

Waalre

S. H. A. M. ZOETMULDER

Naschrift: Wanneer men bovenstaande indrukken anno 1970 vergelijkt met het vorige in deze afleving opgenomen verslag van Herman Moerkerk uit de dertiger jaren, dan valt er een gelukkige vooruitgang van het Brabantse gildewezen te bespeuren, hoewel het doel nog lang niet bereikt is!

Zelfkritiek blijft daartoe voor elk gilde een onmisbaar hulpmiddel!

Redactie

Brabants Gildezilver XI

DRS. W. H. TH. KNIPPENBERG

Tilburg, 4. St. Sebastiaangilde (vervolg)

Het oudste gedateerde schild is uit 1617, maar waarschijnlijk behoren enige ongedateerde schilden nog tot de 16de eeuw. Indien immers Claes Andriessen, die vóór 1550 huwde met Maria Meeus Thonis Verbunt (Van Heidorp tot Industriestad, p. 129, nota 42), dezelfde is als „claes dries soen”, wiens naam in gothische letters op twee schilden voorkomt, mag de reeks koningsschilden hiermede worden ingezet. Ook drie andere ongedateerde schilden uit de 16de - 17de eeuw hebben we hierbij geplaatst.

XVI B. „claes dries so(en)” ; afb. St. Sebastiaan; 10 gr.

XVI B. „claes dries so(en)” ; afb. St. Sebastiaan; 10 gr.

— „Marcelus Arsen van Vessem”; 10 gr.

— „Peeter Antonis”; afb. St. Sebastiaan; 11 gr.

— (Naamloos); wapen met een schuine dwarsbalk; aan het schildje hangt een zilveren open standaardmolentje; 12 gr.

1617. „Baertelmeus van Tulden”; 55 gr.

1628. „Wouter Woutersen”; 15 gr.

1653. „M V T Anno 1653” (= M. v. Tulden ?); 11 gr.

1664. „Ariaen Masius”; 45 gr. Wapen doorsneden: I een aangelegde pijl met boog, punt omhoog; II water, althans golvende lijnen (= de Maas ?).

1717. „Adriaen Ian Kolen”; 42 gr. Wapen: drie manden met kolen 2-1; helm, wrong, dekkleden; helmteken: een mand met kolen. (cf. De Nod. Leeuw 38, 1920, p. 183-184; Gildetrom 1965, p. 554-555).

1720. „Paulus Ian Couwenberch als Coninck”; 40 gr.; afb. wapen met drie kauwen op een bergje naas elkaar. Zilvermerken: een afgesleten merk en RR boven A (R. A. Raaben, 's-Hertogenbosch; Crooy nr. 122).

1737. „Joannes Nouwens Koninck”; 80 gr.; afb. gildebrouder schietend op de vogel op de schutsboom. Merken: gekroonde hand (Antwerpen), gekroonde M(1738-39) en I E (mij onbekend meesterteken).

1749. „Francis G. de Rooy Hooftman Anno 1749”; 65 gr.; afb. wapen doorsneden: I drie gebladerde en gestengelde bloemen naast elkaar uit de snijlijn komend, II drie sterren 2-1, Helm, wrong, dekkleden; helmteken: de drie bloemen aan één steel (cf. Brab. Leeuw 4, 1955, p. 71-72). Links en rechts van het wapen een handboog met pijl.

1751. „Adriaen Van De Vliet”; 80 gr. De afb. bestaat uit twee reeksen: a. schutsboom met schutters; b. huifkar met twee paarden, voorop de koetsier met zweep, de vrouw op de bok, en achter de kar een man met rugrandsel.

Merk: monogram VM (A. v. Mierlo, 's-Hertogenboch; Crooy nr 134).

1761. „Hendric Schaapsmeeders”; 60 gr. De afb. in drie reeksen: a. „St. Sebastiaan”, gildefeest met patroon, rijder, vendelzwaaijer,

schutsboom en gildebrouders, terwijl een vrouw een schenkblad met een glaasje komt brengen; b. staande man en vrouw brengen buidels naar een zittende man aan tafel, waarop een buidel en geldstukken liggen; c. „Dit is mijn lief”, huifkar met een paard, man en vrouw op de bok, en achter de kar een andere man lopend. Onder de koningsnaam afb. van een schaap en „het schaap dat staat”. Merk: geen; maar dit fraaie schild is zeker van dezelfde zilversmid als de fraaie schilden van 1751 en 1767.

1767. „Hendrik Schaapsmeders voor den tweede keer Konink”; 60 gr. Afb.: a. liggend schaap en „het schaap dat rust”; b. Sebastiaan en een arm met aangelegde pijl en boog; c. drie roskammen 1-2 met een aangelegde pijl en boog op de linkerflank. Merk V M (A. v. Mierlo, 's-Hertogenbosch; zie 1751 en 1761).

1775. „Jacobus Peeterus van Reuth”; 85 gr.. Afb.: wapen gepaald(8), beurtelings schuinrechts en schuinlinks gearceerd; twee mannen bij een gistkuip: een ruiter te paard. Merken alle drie moeilijk leesbaar (van een Tilburgse edelsmid ?).

1783. „Jacobus Peterus van Reuth Voer den Twede Mael Koninck”; 90 gr. Afb.: brouwerij met tonnen en tondragers; een ruiter te paard. Merken: een verminkt door de schakel, het ander onbekend. Dit fraai schild is waarschijnlijk van dezelfde edelsmid als de schilden van 1775 en 1791.

1791. „Wouterus Schippers”; 35 gr. Afb.: slachthuis met koeien en kalveren; een ruiter te paard. Merken: zie 1783.

1808. „Jan Baptist van Venrooy”; 60 gr. Afb.: open standaardmolen; links en rechts een handboog en een pijlkoker. Merken: „10”, jaarletter a (1807-08) en twee onbekende merken.

1819. „Johannes Sprangers”; 40 gr.: afb. open standaardmolen.

1822. „Alexander de Beer”; 60 gr.; afb. persmachine. Merken: leeuwte + 2, jrl. 0 (= 1823) en twee meestertekens, V L(R.A. Verlegh, Breda) en J B + ster (J. Bl. Backx, Tilburg).

1825. „Johannus Timrott”; 37 gr.: afb. „logement het zwaard”, herberg met staldeur en koets. Merken: leeuwte + 2, Minervakop + K en jaarletter u (1829).

1828. „Cornelis Bressers Timmerman Boog en Pijlemaker Koopman in Honig en Was, Koning”; 50 gr.: afb. a. H. Familie met Jozef aan de timmerbank, b. vier bijeenkorven en een man met een waspers. Merken: leeuwte + 2, Minervakop + K, jrl. A (1835) en W W met slangetje (W. Wiercx, Tilburg).

1837. „Johannes Franciscus Goyaerts”; 47 gr.: afb. Kind Jezus (of Jozef) aan timmerwerkbank met passers, boren zaag, schaaf e.d.

1840. „Anthony Goyaerts, Mr. Timmerman”; 60 gr.; schild in de vorm van een zevenpuntige ster.

(wordt vervolgd)

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

Derde liefdadigheidsfestijn wederom groot succes

Diessen 1600 jaar! Een indrukwekkende reeks van feesten en feestelijkheden van begin mei tot eind augustus. Maar het is geen feest zonder de Gilden, en zo kon het gebeuren, dat op 9 augustus de Gildebroeders uit de Kring en zelfs van daarbuiten massaal optrokken niet om elkaar, zoals de Romeinen en de Saksen in het jaar 370, in de pan te hakken, maar om elkaar te bekampen op alle wapens voor het mooie doel, waar ook vorige jaren voor gestreden werd: de R.K. Vereniging „Het Zorgenkind”.

De Gilden St. Joris en St. Sebastiaan hadden de zaken voortreffelijk voor elkaar en met grote zorg voorbereid; hoewel geen gebruik bij een dergelijke gebeurtenis, werd ter ere van het jubilerende Diessen een optocht gehouden, voorafgegaan door een hartelijke ontvangst van Kringbestuur, Koningen en Hoofdlieden door Burgemeester Ojtens en wethouder Linnenmans waarbij ook de heer J. Smulders, wnd. voorzitter van het jubileumcomité, acte de presence gaf. Tijdens de erewijn sprak Hoofdman v. d. Bruggen van St. Joris zijn erkentelijkheid uit voor de medewerking van het Geeentebestuur; vaandrig van Hooff, aan het hoofd van een deputatie

van St. Lucia Steensel, maakte originele opmerkingen aan het adres van de „Procureur de la Reine” en onze voorziter van Erve verklaarde, dat hij veel had meegemaakt op gebied van jubilea, maar dit nog nooit; hij wijst op de plicht van de Gildebroeder voor zijn evennaaste op te komen; het vorig lief-

dadigheidsfestijn maakte het mogelijk 79 gehandicapte kinderen een zomerkamp te bezorgen! Zijn laatste woorden zijn niet meer te verstaan vanwege de dreun van fanfare St. Willibrordus (maar uit 1894!) ten teken dat de optocht gaat trekken; de opkomst was dermate groot, dat het wel een Kringdag leek; dat inspireerde dan ook de voorzitter de verzamelde gildebroeders nog eens voor te houden, dat zij goed uit dienen te kijken bij het aannemen van nieuwe leden; aan de ene kant is het verheugend, dat de animo zich bij een Gilde aan te sluiten duidelijk toeneemt, aan de andere kant is er het gevaar dat men op de sport afkomt; wij moeten geen schieters, maar broeders, die hun verplichtingen kennen en nakomen.

Dan speelt de fanfare het Wilhelmus en wordt onder beproefde leiding van vaandrig Schepers de vendelgroet gebracht, voor God, Koningin en Vaderland: altijd weer een groots gebeuren.

De wedstrijden waren een groot succes, niet alleen door de enorme belangstelling, maar ook door de voortreffelijke organisatie: 10 bomen, 8 doelen, bij het Gulden Schot was niet bij te komen, ondanks dat er twee opgesteld stonden, opschrijvers en controleurs volop, pijlenrapertjes met lichte brandwehelmen beveiligd, de Burgemeestersvrouw voor het goede doel achter de tapkast en tenslotte 51 zilveren schilden voor de uitblinkers; het mooie weer, de feestelijke sfeer, de goede stemming en vooral het gevoel iets goeds gedaan te hebben, ook al werd dit niet met een schild beloond, deed allen voldaan huiswaarts gaan. St. Joris en St. Sebastiaan hadden eer van hun werk!

De Uitslagen

Groepstrommen op gildetrom: St. Willibrordus, Alphen, 31½ punt. Groepstrommen op muziektrom: 1 St. Sebastiaan, Hoogeloon, 30½ punt. 2 H. Sacramentsgilde, Hulsel, 29 punten.

Marsslaan op gildetrom: 1 K. v. Son, St. Willibrordus, Alphen, 38 punten. 2 W. Jansen, St. Willibrordus, Alphen, 38 punten (na loting).

Marsslaan op muziektrom: 1 W. v. d. Pas, St. Sebastiaan, Hoogeloon, 40 punten. 2 W. v. d. Heuvel, St. Joris, Hoogeloon, 40 punten (na loting).

Vendelen klasse A: 1 H. van Nunen, O. L. Vr. Broederschap, Oirschot, 53 punten.

Vendelen klasse B.: 1 J. Lendering, St. Sebastiaan, Hoogeloon, 48½ punt.

Vendelen klasse C.: 1 H. v. Rooij, St. Joris, Hoogeloon. 2 L. Schellekens, St. Catharina en Barbara, Haaren. 3 J. Verhoeven, St. Willibrordus, Alphen. 4 A. Driessen, St. Willibrordus, Alphen. 5 P. v. Gestel, St. Sebastiaan, Hilvarenbeek.

Groepsvendelen: 1 St. Willibrordus, Alphen, 52½ punt. 2 St. Lambertus, Vessem, 46 punten.

Vendelen Jeugdklasse: 1 Ad. Rommen, St. Willibrordus, Alphen. 2 P. v. Hoek, St. Willibrordus, Alphen. Standaardrijden: 1 Jos Hendriks, St. Willibrordus, Alphen.

Kruisboog op wip: 1 Ad Aarts, O. L. Vr. Broederschap, Oirschot. 2 B. Kleijberg, St. Ambrosius, Baardwijk. 3 J. Schellekens, St. Catharina en Barbara, Haaren. 4 A. v. d. Vondervoort, St. Joris, Oirschot. 5 A. Habraken, St. Joris, Oirschot. 6 H. van Loon, St. Joris, Oirschot. 7 C. v. d. Ven, St. Brigida, Netersel. 8 H. v. Dommelen, St. Joris, Middelbeers. 9 J. v. Genechten, St. Joris, Oirschot. 10 Ant. Aarts, O. L. Vr. Broederschap, Oirschot. 11 P. v. d. Pas, St. Sebastiaan, Hoogeloon. 12 J. Evers, St. Sebastiaan, Westelbeers. 13 C. Kemps, O. L. Vr.

Broederschap, Oirschot. 14 M. v. Gisbergen, St. Joris, Hooge Mierde.

Kampioen: Ant. Aarts, O. L. Vr. Broederschap, Oirschot.

Handboog op wip: 1 C. v. Gils, St. Sebastiaan, Diessen, 10 punten. 2 M. Nouwens, St. Sebastiaan, Diessen, 10 punten. 3 A. v. Tilburg, St. Willibrordus, Alphen 10 punten. 4 B. Kramer, St. Sebastiaan, Lage Mierde, 10 punten. 5 F. v. Riel, St. Sebastiaan, Diessen, 9 punten. 6 A. v. Eijndhoven, St. Sebastiaan, Lage-Mierde, 8 punten. 7 W. Dirks, St. Sebastiaan, Lage-Mierde, 8 punten. 8 L. Kranings, St. Sebastiaan, Diessen, 8 punten.

Kampioen: A. van Tilburg, St. Willibrordus, Alphen, 8 punten.

Handboog op doel: 1 L. Hermans, St. Joris, Middelbeers, 54 punten. 2 W. v. d. Aalst, O. L. Vrouwe-gilde, Eersel, 52 punten. 3 W. v. d. Zanden, St. Sebastiaan, Westelbeers, 51 punten. 4 M. Smolders, St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel, 49 punten. 5 M. v. Loon, St. Willibrordus, Alphen, 48 punten. 6 J. Huijben, St. Willibrordus, Alphen, 47 punten. 7 A. v. Tilburg, St. Willibrordus, Alphen, 46 punten. 8 M. v. Haeren, St. Sebastiaan, Westelbeers, 44 punten. 9 C. v. Lieshout, St. Sebastiaan, Westelbeers, 41 punten. 10 J. Bijlsma, St. Willibrordus, Alphen, 41 punten.

Kampioen: W. v. d. Zanden, St. Sebastiaan, Westelbeers, 28 punten.

Geweer: 1 Th. Thomas, St. Dionysius, Tilburg. 2 Ch. de Beer, St. Mauritius, Goirle. 3 A. v. Laarhoven, St. Mauritius, Goirle. 4 J. Scholtze, St. Mauritius, Goirle. 5 J. de Jong, St. Lambertus, Vessem. 6 A. Donders, St. Dionysius, Tilburg. 7 J. Huijbers, St. Lambertus, Vessem. 8 W. A. Luijten, St. Lambertus, Vessem. 9 J. Verhagen, St. Mauritius, Goirle. 10 Th. Meijis, St. Lambertus, Vessem. 11 P. Adriaansen, St. Mauritius, Goirle.

Kampioen: L. Luijten, St. Lambertus, Vessem.

Voetboog op wip: 1 F. Priems, St. Joris, Tilburg, 11 p.

Kruisboog op doel: 1 M. v. Puijenbroek, St. Joris, Goirle, 59 punten. 2 A. v. d. Wouw, St. Joris, Hilvarenbeek, 59 punten. 3 H. v. Lieshout, St. Joris, Tilburg, 59 punten. 4 Jos Willems, St. Ambrosius, Lage-Mierde, 56 punten. 5 H. Wolfs, St. Joris, Tilburg, 55 punten. 6 W. Moeskops Jr., St. Ambrosius, Lage-Mierde, 55 punten. 7 P. Driesser, St. Joris, Hilvarenbeek, 55 punten. 8 A. van Dijk, St. Joris, Goirle 55 punten.

Kampioen: H. van Lieshout, St. Joris, Tilburg, 50 punten.

Gulden Schot: 1 A. v. Alphen, Hilvarenbeek, 75 punten. 2 P. J. de Kinderen, Netersel, 75 punten. 3 H. Smits, Oirschot, 75 punten. 4 Jac. Timmermans, Hilvarenbeek, 75 punten. 5 J. Vermeer, Riel, 75 punten. 6 A. v. d. Schoot, Tilburg, 75 punten. 7 Th. Reijrink, Diessen, 75 punten. 8 C. Hermans, Middelbeers, 75 punten. 9 M. v. Loon, Oirschot, 72 punten. 10 W. Peeters, Diessen, 69 punten. 11 H. Hesselmanns, Diessen, 69 punten. 12 J. v. Gestel, Diessen, 69 punten. 13 G. Hordijk, Diessen, 67 punten. 14 P. Kastelijns, Hoogeloon, 67 punten. 15 P. Timmermans, Diessen, 66 punten.

Geachte Gildebroeders,

Bij deze betuigt het Kringbestuur zijn oprechte grote dank aan **alle** gildebroeders, in het bijzonder aan de gildebroeders van St. Sebastiaan en St. Joris te Diessen, voor hun spontane medewerking en geboden hulp, waardoor het Liefdadigheidsfeestijn 1970 te Diessen zo prachtig is geslaagd. Namens het Kringbestuur van „Het Kwartier van Oirschot”,

H. A. J. van Erve, voorzitter
M. van den Hout, secretaris

ROND DEN ORSKOTSE TOREN

Gilde O. L. Vrouwe Broederschap

Op de kerkelijke Hoge Lieve Vrouwendag schoot Gilde O. L. Vrouwe Broederschap koning en wel onder zeer veel belangstelling. Zoals altijd maakt 't gilde veel werk van deze gebeurtenis. En terecht, want het is een zeer voorname dag: de dag van het Koningschieten. Traditioneel schiet men op d'n vogel; ook hierin onderscheidt deze gilde zich van de andere Oirschotse gilden. Na een spannende kamp was P. Smetsers (Kees-zoon) de gildebroeder, die de vogel omlaag deed tuimelen. Piet Smetsers werd waardig bevonden het Koningschap te aanvaarden en nam deze eer gaarne aan na het afleggen van de hieraan verbonden beloften. De voorzitter met enkele bestuursleden van de Kring behoorden tot de aanwezigen, terwijl de andere Oirschotse Gilden eveneens acte de présence gaven. Al met al een echte, waardige, gildemiddag en ik weet zeker dat O. L. Vrouwe Broederschap er een goeie koning aan hebben zal. Proficiat Piet, proficiat O. L. Vrouwe Broederschap!

Gilde St. Sebastiaan

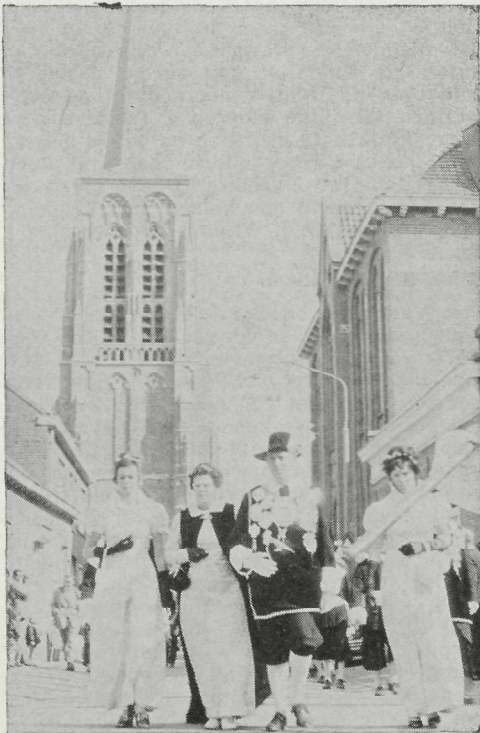
Piet Wagemans, onze oude trouwe secretaris-penningmeester van weleer, is op 21 juni 1970 van ons heengegaan. Piet was een man die geweldig veel voor St. Sebastiaan gedaan heeft. Dat zijn geen holle woorden, dat zijn feiten. We kunnen hem niet genoeg danken en hebben dat misschien ook niet gedaan. Piet hield nauwgezet de financiën bij en het moet gezegd worden „hij hield er d'n duim stevig op”. Er werd hierover wel eens achter de hand gemopperd maar naderhand zie je dat Piet daaraan goed gedaan heeft. Verder was Piet de secretaris, die alles bijhield en op alle vragen antwoord wist. Hij wist wat en hoe het gebeuren moest en zorgde „als een goed huisvader” voor zijn gilde. Het reglement dat was Piet zelf zou men haast zeggen. Sinds zijn terugtreden om gezondheidsredenen hebben wij al veel afgesukkeld op dit gebied en het is niet zo simpel als 't lijkt. Ik weet: Piet had d'n tijd, want Piet was vrijgezel, zo werd dan gezegd. Maar Piet had ook zijn zaak en zijn werk, en niet te vergeten zijn kaartvrienden en bovenal zijn duiven. Dat hij St. Sebastiaan toch zo voortreffelijk gediend heeft, verdient daarom een extra pluim. Hoe lang heeft Piet dit gepresteerd? Misschien wel 40 jaar of langer. Piet ge verdient veel meer dan een pluim; ge verdient er onze alijdurende dank voor. Persoonlijk heb ik veel van je opgestoken en ik geloof dat wij allemaal van je geleerd hebben. Weet dan, dat je nog vernoemd zult worden in onze Gilde; Ge leeft nog jaren en jaren voort in St. Sebastiaan! Piet, rust in vrede.

Th. A. v. d. Loon

St. Sebastiaan kon helaas nog geen abonnement op de Gildetrom nemen maar u gelukkig wel! U leert een andere wereld kennen voor f 4,— 's jaars franco thuis.

Groots Gildefeest in Alphen

In het programmaboekje van de torenfeesten stond aangekondigd: „grootse Gildedag door het St. Willibrordusgilde”, en dat was het! Groots van opzet, groots van entourage en vooral groots de gelegenheid van de feestelijke viering van de na twintig jaren moeilijke restauratie van de door het oorlogsgeweld gevelde Middeleeuwse toren! Voorzitter Reijns van het Stichtingsbestuur Torenfeesten Alphen wist in dit kader geen beter sluitstuk

op zijn vijf maanden „feest-ploeteren” te bedenken dan het Gilde St. Willibrordus uit te nodigen dit voor zijn rekening te nemen! En hoè hebben zij dat gedaan! Alleen al de H. Eucharistieviering op zich was een belevenis op zich: een traditionele solemele H. Mis met drie Heren! Achter het altaar op een indrukwekkende stellage een enorm koor, daarvoor het orkest uit de Harmonie, welke tesamen bij het binnentreden massaal Valerius' Gedenckclanck ten gehore brachten: eenvoudig, indrukwekkend en ontroerend, zoals ook onder de H. Mis het „Abide-with me” en „The Holy city”; onze bestuursleden van de Kring Michel v. d. Hout en Jan Becx konden als eerbiedwaardige gilde-acolieten, zeker de volle tevredenheid wegdragen van pastoor de Leeuw, die in zijn gloedvolle

preek over zijn kerk en toren, in de laatste de vinger Gods symboliseerde; en wat deed het ons goed zoals vroeger het „Domine, salvam fac Reginam nostram”, Heer zegen onze Koningin, te horen aanheffen!

Behalve vele gilde-overheden en autoriteiten, waren zeker zes voltallige gilden in de kerk, die daarvoor met een zilveren schild (en wat voor een) werden beloond; maar in feite is de Gildenmis een niet wegdenkbaar onderdeel van een Gildedag, evenals de optocht en de massale vendelgroet; naar de kerk gaan wij als Gildebroeders toch, dus waarom niet gildebroederlijk tezamen ter kerke in de plaats, waar het Gildefeest plaats vindt? Hier moeten de overheden maar eens goed over denken; bij het koningschieten thuis doen wij dat toch ook, en dan nog wel op een weekse dag!

Na de Gildemis de vendelgroet door St. Willibrordus aan kerkelijk en wereldlijk gezag, gulle ontvangst door burgemeester Mr. Osse en gemeentebestuur van Kringbestuur, koningen en hoofdlieden, een fantastische optocht (precies op tijd, een unicum!), voorafgegaan door twee herauten, waaraan liefst 37 gilden uit geheel Brabant deelnamen, zodat wij ook koningen met hun koningin, en zelfs hofdames (**foto**) te zien kregen; en (ondersteund door 'n treffend woord van onze Kringvoorzitter over de binding met de Kerk) tenslotte het hoogtepunt, de massale vendelgroet, onder leiding van onze eminente gildebroeder Scheffers, welke met dit prachtige weer, de mooie grasmat en de vele vendeliers van buiten de Kring, meer dan ooit tot zijn recht kwam. De organisatie van de wedstrijden bleek niet smetteloos, doch de prijsuitreiking in het verenigingsgebouw was op tijd. Al met al een gildefeest, waar Hoofdman van Tilborg, zijn deken-schrijver-zanger Manniën en hun mannen met recht trots op kunnen zijn! Een van de beste vrije Gildefeesten, die wij ooit meemaakten!

Overzicht prijzen

Mooiste geheel in optocht **gekostumeerd**: 1e prijs St. Joris, Asten.

Mooiste geheel in optocht **ongekostumeerd**: 1e prijs: St. Barbara en St. Sebastiaan, Vught. 2e prijs: St. Catharina, Tongelre.

Ordelijkste **geheel** in optocht: 1e prijs: Salvator Mundi, Oeffelt.

Schoonste levende **patroonheilige** in optocht: 1e prijs: St. Catharina, Tongelre.

Schoonste **nar** in de optocht: 1e prijs: St. Hubertus, Drunen.

Mooiste **gildevaandel vóór 1945**: 1e prijs St. Anna, Riethoven.

Mooiste **gildevaandel ná 1945**: 1e prijs: St. Sebastiaan, Hilvarenbeek.

Mooiste **standaard**: 1e prijs: St. Joris, Tilburg.

Mooiste **papegaai**: 1e prijs: St. Margaretha, Aarle-Rixtel.

Standaardrijden in de optocht: 1e prijs: St. Martinus, Dommelen.

Standaardrijden terrein: 1e prijs: St. Hubertus, Drunen.

Best-onderhouden **prijzen-zilver**: 1e prijs: St. Barbara Oirschot.

Mooiste **koningszilver**: 1e prijs: St. Ambrosius, Loon op Zand.

Verst-komend gilde: 1e prijs: Salvator Mundi, Oeffelt.

Vendelen Vaandelafdeling: 1e prijs: Backx, St. Jan, Leende-Strijp.

Vendelen klasse A: 1e prijs: L. v. Berkel, St. Barbara, Vught. 2e prijs: H. v. Vreede, St. Barbara, Vught.

Vendelen klasse B: 1e prijs: J. Hulsen, St. Jan, Leende-Strijp. 2e prijs: W. Bruurs, St. Sebastiaan,

Diessen. 3e prijs: P. van Berkel, St. Antonius en Sebastiaan, St. Michielsgestel.
Vendelen klasse C: 1e prijs: B. van Noordwijk, O.L. Vrouw, Aarle-Rixtel. 1e prijs: M. Beckx, St. Barbara en Sebastiaan, Vught. 2e prijs: Adri van de Ven, St. Brigida, Netersel. 2e prijs: H. van Rooy, Hoogeloon. 3e prijs: L. Schellekens, St. Catharina en Barabara, Haaren. 3e prijs: Jan Peeters, St. Lucia, Steensel. 4e prijs: W. J. Fransen, Salvator Mundi, Oeffelt. 4e prijs: C. van Rossum, Salvator Mundi, Oeffelt.

Vendelen junioren: 1e prijs: Peter Klerckx, St. Hubertus, Drunen. 2e prijs: Frans Hulsen, St. Jan, Leende-Strijp.

Groepsvendelen: 1e prijs: St. Barabara en Sebastiaan, Vught. 2e prijs: O. L. Vrouw, Aarle-Rixtel. 3e prijs: St. Brigida, Netersel.

Groepsvendelen junioren: 1e prijs: St. Hubertus, Drunen.

Gildetrom, Marsslaan en roffelen: 1e prijs: P. Reniers, St. Brigida, Netersel 90. 2e prijs: M. Otten, St. Margaretha, Aarle-Rixtel 88. 3e prijs: L. Rutten, St. Martinus, Dommelen 86.

Muziektrrom, Marsslaan en roffelen: 1e prijs: A. van Dinther, O. L. Vrouw, Aarle-Rixtel. 2e prijs: W. v. d. Pas, St. Sebastiaan, Hoogeloon. 3e prijs: W. v. d. Heuvel, St. Joris, Hoogeloon.

Gilde- of dieptrom individueel junioren: 1e prijs: J. Waterschool, St. Sebastiaan, Hoogeloon 80 p.

Groepstrommen gildetrom: 1e prijs: St. Anna, Riethoven 72. 2e prijs: St. Martinusgilde, Dommelen 59. 3e prijs: St. Sebastiaan, Diessen 56.

Groepstrommen muziektrrom: 1e prijs: St. Sebastiaan, Hoogeloon.

Beste drumband op het terrein: 1e prijs: St. Joris, Hoogeloon. 2e prijs: St. Brigida, Netersel.

SCHIETEN

Handboog op wip: Gildekorprijs: 1e prijs: St. Sebastiaan, Diessen. 2e prijs: St. Sebastiaan, Hilvarenbeek.

Viertallenprijs: 1e prijs: St. Sebastiaan, Diessen. **Kampioen:** 1e prijs: J. Vermoer, St. Ambrosius, Loon op Zand.

Koning: 1e prijs: (zilveren kruis) P. Abrahams, St. Sebastiaan, Hilvarenbeek.

Handboog op doel: Gildekorprijs: 1e prijs: St. Ambrosius, Loon op Zand 69 p. 2e prijs: St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel 58 p.

Viertallenprijs: 1e prijs: St. Ambrosius, Loon op Zand 24 p.

Kampioen: 1e prijs: M. Smolders, St. Sebastiaan en Barbara, Moergestel.

Koning: 1e prijs: (Zilveren Kruis) A. Bink, St. Ambrosius, Loon op Zand 22 p.

Kruisboog op wip: Gildekorprijs: 1e prijs: St. Joris, Oirschot. 2e prijs: St. Catharina en Barbara, Haaren. 3e prijs: St. Sebastiaan, Westelbeers. 3e prijs: St. Brigida, Netersel.

Viertallenprijs: 1e prijs: St. Brigida, Netersel. 2e prijs: St. Joris, Oirschot.

Kampioen: 1e prijs: A. v. d. Vondevort, St. Joris, Oirschot.

Koning: 1e prijs: (zilveren Kruis) F. v. d. Loo, Sancta Barbara, Oirschot.

Kruisboog op doel: Gildekorprijs: 1e prijs: St. Joris, Tilburg.

Viertallenprijs: 1e prijs: St. Joris, Tilburg.

Kampioen: 1e prijs: C. de Bresser, St. Joris, Tilburg.

Koning: 1e prijs: (zilveren Kruis) W. Bruers, St. Joris, Goirle.

Geweer: Gildekorprijs: 1e prijs: St. Antonius en Sebastiaan, Udenhout. 2e prijs: St. Lambertus, Vessem. 3e prijs: Salvator Mundi, Oeffelt.

Viertallenprijs: 1e prijs: St. Catarien, Tongelré. 2e prijs: St. Catarien, Tongelré. 3e prijs: St. Mauritius, Goirle.

Kampioen: 1e prijs: Fr. Meijs, St. Lambertus, Vessem.

Koning: 1e prijs: (zilveren Kruis) Hexpoor, St. Jan, Leende-Strijp.

UITSLAG LOTERIJ 1970 TEN BATE VAN HET GEHANDICAPTE KIND

De prijzen zijn volgens de trekking op 10 oktober 1970 gevallen op de volgende loten. De vier hoofdprijzen staan vetgedrukt!

0018	0145	0220	0392	0439	0443
0599	0832	0925	0986	1063	1238
1412	1435	1518	1564	1658	1704
1745	1806	1843	2239	2681	2996
3358	4384	3624	3648	3730	4130
4278	4364	4382	4461	4474	4539
4798	4899	4955	5056	5064	5115
5134	5318	5530	5690	5704	5756
5962	5983				

Prijzen tegen inlevering van het lot af te halen bij de Kringpenningmeester p/a Boerenleenbank Hilvarenbeek.

Nieuws uit Beerland

Zeldzaam gebeuren in Gemert De „gruun schut” heeft een koningin

Kermismaandag werd in Gemert door de Gil-den ingezet met een plechtige H. Mis in de oude parochiekerk, waarna de vendelgroet werd gebracht aan Deken van Oort. De eerste regendruppels vielen al voordat de „gruun” en de „rooi” terug waren in hun gildehuizen. De traditionele tocht naar het St. Anthoniuskapelletje zou zelfs moeten vervallen, want de regen hield gestaag aan. De oplossing werd gevonden door met auto's even naar het kapelletje te gaan. Vrolijk klepte het klokje en de kaarsen werden ge-offerd. Ondanks de vernielingen van enkele dagen daarvoor, toen het offerblok werd opengebroken, zag alles er nu weer keurig uit. Mevr. Truus Michels, de trouwe verzorgster van de kapel, schonk alle gildebroeders een bakke koffie in.

Na de middag bleef het even droog, en dus besloten de beide gilden, St. Anthonius en

St. Joris, te voet naar de Koks te gaan, 'n uurtje lopen. Dit jaar was het koningschieten voor de „gruun schut”. Nadat de loco-bur-gemeester, gildebroeder Antoon Jaspers en kringvoorzitter Alphons Niessen de boom hadden vrijgeschoten, was het koning Jan vand re Laar die als eerste zijn titel ging verdedigen, gevolgd door zijn dochter Odilia van der Laar die als eerste zijn titel ging zijn koningin had gekozen. Dan volgden na loting de gildebroeders en notabelen uit Gemert, die ondanks het slechte weer toch gekomen waren.

Bij elke nieuwe regenbui vluchtte iedereen het café binnen om te wachten tot het weer droog zou zijn. Langzaam versplinterde de Vogel; wie zou de koning worden? De spanning steeg, het ging erop lijken dat de koning zijn titel voor twee jaar zou prolongeren, totdat geheel onverwacht de koningin de vogel naar beneden haalde. „Oeg-hee” was haar eerste reactie hierop. De gildebroeders gingen in beraad en besloten dat zij waardig

was om het koningschap te aanvaarden. Daar Mej. v. d. Laar voornemens is nog dit jaar Gemert wegens haar huwelijk te verlaten, besloot zij de hospes van het gildehuis te kiezen als haar koning, wat door iedereen met gejuich werd begroet, zodat nu niet een koning keizer, maar een keizer koning werd (het gilde is thuis in hotel De Keizer) en zo werd de Heer Ad Kruyssen koning van de „gruun schut”. De kringvoorzitter leidde op verzoek de installatie-plechtigheid en wees erop dat het bij zijn weten de tweede maal is dat dit in de kring gebeurde; de eerste maal nl. toen Mevr. van Starrenburg, beschermvrouwe van het St. Jorisdigilde Someren, twee maal zich tot koningin schoot

en zelfs bijna keizerin geworden was. Welgemoed werd de tocht naar Gemert gemaakt en ondanks dreigende wolkenvelden bleef het droog.

Bij het gildehuis van het St. Jorisdigilde, Hotel De Kroon, werd natuurlijk ook gestopt. Daar werd de leuke opmerking gemaakt: hoe kan een keizer nu toch koning worden? Waarop de Hr. Kruyssen zeer gevat antwoordde: „Maar de kroon heeft hij toch gehouden!” Voor het gildehuis werd de vendelgroet gebracht, waarna de vele vrienden en bekenden het nieuwe koningspaar kwamen feliciteren, waarbij een feestelijke stemming bleef tot zeer laat op de avond.

Acht Jubilarissen bij het St. Anthoniusgilde te Deurne.

Een veertigtal jaren geleden zag het er maar droevig uit bij de eeuwenoude Gilden in het Brabantse land. Dat zij nog bestonden was alleen nog maar op te maken uit het jaarlijks aanzeggen van de Kermis door de tamboer van de schut, ofwel als er een gildebroeder ten grave werd gedragen. Zo was het ook in Deurne tot enkele jeugdige landbouwers en winkeliers gingen trachten hun schut weer tot bloei te brengen.

Pastoor Roefs en Brugemeester van Beek steunden met raad en daad dit initiatief en op 20 juli 1930 werd de eerste vergadering gehouden. Volgens een oorkonde, welke nu in het Gildehuis Bekkers nog aanwezig is, bestond het gilde toen uit 32 leden. Van de werkers uit de eerste jaren, die deze dag niet meer mochten beleven, wil ik vermelden Piet Goossens, die de eerste voorzitter werd en de stuwkracht voor het vernieuwde gilde, Marinus van Dinther die naast het werk voor zijn gilde spoedig lid werd van het Kring-

bestuur en vele jaren hiervan de actieve secretaris was en Hein Kuijten die als secretaris van zijn gilde vanaf die tijd tot aan zijn dood de notulen bijhield en er zich vooral op toelegde, dat er in het Gilde actieve vendeliers kwamen en bleven.

In 1932 durfden zij het reeds aan een gildedag te organiseren; zij wisten honderden prijzen weg te slepen in de vele jaren dat zij de gildefeesten bezochten. Vooral was het gilde bekend om zijn vendelen in pyramide-stand, waarbij elke buitenste vendelier de vlag vast hield, draaide de derde en dus de hoogste vendelier lustig zijn vaandel, staande op de schouders van de vele gildebroeders. In 1934 had het gilde het geluk de jonge schrijver Antoon Coolen als beschermheer te mogen installeren. Coolen liet het niet bij woorden, maar schoot zich als koning en keizer van het Gilde en ook na zijn vertrek uit Deurne naar Waalre bleef hij de volle belangstelling houden voor het traditionele gilde, met groene sjerp en wit bepluimde hoed, zoals 't op de dag van vandaag nog is.

Het was dan ook een goede gedachte van het huidige bestuur onder leiding van voorzitter Frans Brouwers, de dag van het veertig jaar actief gildeleven te vieren, omdat er nog vele werkers van de eerste jaren in leven zijn.

Op zaterdag 25 juli trok het gilde ter kerke voor een H. Mis uit dankbaarheid, waarna in het Gildehuis de huldiging plaats had. Beschermheer L. te Strake sprak als eerste de jubilarissen toe en spelde bij ieder een zilveren St. Anthonius op de revers, beginnende bij de 90 jarige Willem van Bommel, het Erelid Frederik de Martines en vervolgens Willem Branten, de drie gebroeders Hein, Hannes en Willem Hoeben, en tenslotte Hannes Martens en Hannes Wijnands.

Burgemeester Hoeben begon te vertellen, dat hij nogal eens dikwijls in het uitgestrekte Deurne naar feestelijkheden moest als er een lustrum werd gevierd maar zo'n dag als vandaag, waar een vereniging een slordige 550 jaar bestaat en acht jubilarissen heeft dan is dat toch wel een grote uitzondering; namens het Gemeentebestuur sprak hij

dan ook zijn waardering uit voor het vele werk dat in de afgelopen jaren door het Gilde is gepresteerd voor het belang van Deurnes gemeenschap, want een Brabants feest zonder Gilde is geen echt feest. Het Kringbestuur was goed vertegenwoordigd en nadat de voorzitter zijn felicitaties had uitgesproken namens het Kringbestuur besloot hij zijn toespraak met het voorlezen van een fragment uit het boek van D. J. van de Ven, folkorist en vriend van Antoon Coolen, die beschreef hoe de broeders van de St. Tunnis-stam in 1934 een bezoek hadden gebracht aan „De Romijn”, het woonhuis van Antoon Coolen.

De voorzitter hoopte dat men ook vandaag weer een vuile vloer zou krijgen doordat velen uit Deurne en Peelland de jubilarissen zouden komen feliciteren.

De belangstelling was inderdaad overweldigend, zowel van Gildebroeders als van andere vrienden en belangstellenden. Het St. Jorisdigilde zorgde voor een waardig slot van de receptie door een prachtige vendelgroot.

Enkele jubilarissen van het St. Anthoniusgilde Deurne bij gelegenheid van de receptie, in afwachting voor hun onderscheiding.

v.r.n.l. De negentigjarige W. van Bommel, het Erelid Fr. de Martines, H. Wijnands, J. en H. Hoeben, W. Branten en de bestuursleden A. Strijbosch (secretaris) en H. Verbaarschot

Gilde St. Margaretha - Aarle-Rixtel Anno 1511

Op 11 maart was het voor het „St. Margaretha” Gilde een drukke en ook wel een bijzondere dag.

Op deze dag stonden de volgende gebeurtenissen op het programma: Als eerste het

officieel binnentrekken in het nieuwe clubhuis bij Gildebroeder H. v. Duppen „Café v. Roy” tegenover het Gemeentehuis. Voorafgegaan door de tamboers trok het voltallige Gilde vanaf het verzamelpunt naar het nieuwe clubhuis, waar het door de Fam. v. Duppen-van Rooy hartelijk werd ontvangen. Na het gebruikelijke glaasje of borreltje volgde de

Jaarvergadering, die een vlot verloop had. Tijdens de vergadering werden twee Gildebreeders gehuldigd wegens hun 25-jarig trouw lidmaatschap van het Gilde. Dit waren voorzitter H. de Jong en H. Swinkels, die als herinnering een gesmede kandelaar met kaarsen in de kleur van 't Gilde kregen aangeboden.

's Avonds waren alle Gildebreeders met hun echtgenote of verloofde aanwezig voor het vieren van de gebruikelijke feestavond. Tijdens deze feestavond bood de voormalige hospita een mooi schild aan in de vorm van een bierpul als herinnering aan de jaren van de vorige huisvesting.

In dankbare herinnering

Enkele maanden geleden plaatsten wij de foto welke gemaakt was bij huldiging van het Erelid, de heer **Th. Engelen** met zijn zoon, kleinzoon en achterkleinkind, door het St. Jorisgilde Deurne.

Op 2 april 1970 stond het gilde wederom aangetreden maar nu om hem de laatste eer te bewijzen, want op ruim 90-jarige leeftijd is hij van ons heen gegaan.

Kringvoorzitter A. Niessen sprak dan ook aan het graf naast woorden van deelneming

aan zijn familie, woorden van dank voor het vele werk dat hij vooral in de dertiger jaren voor het Gilde gedaan heeft en waarvoor hij nog zo kort geleden zijn onderscheiding als Erelid kreeg.

Zijn kleinzoon Hubert bracht de afscheidsgroet met het vendel.

Op de Somerense Kringdag deelde de waarnemend Hoofman van het St. Willibrordusgilde Bakel aan het kringbestuur mede dat hun Hoofman **Marinus Smits** in Veghel in het ziekenhuis was opgenomen en dat men zijn overlijden ieder ogenblik kon verwachten. Zaterdag 30 mei stond het gilde dan ook aangetreden om hem de laatste eer te bewijzen. Zijn laatste gang van zijn woonhuis naar de kerk werd begeleid door het voltallige Gilde, Beschermheer H. v. d. Weyden en namens het Kringbestuur de voorzitter en vice-voorzitter de Heren A. Niessen en P. v. d. Berkmortel.

Op het kerkhof sprak de voorzitter een afscheidswoord en bracht de vendelier de laatste groet aan hun Hoofman die binnenkort vijftig jaar lid van het gilde zou zijn geweest en vele jaren daarvan als Hoofman optrad.

Alph. G. M. Niessen

Nieuws uit Maasland

Heusden. Vier weekenden heeft Heusden stads- en vacantiefeest gevierd en vele vreemdelingen getrokken. Het begon op zaterdag 11 juli met een klein gildefeest, dat door het feestcomité in samenwerking met het gilde **St. Blasius** van Heusden is georganiseerd. Hierbij waren ook de gilden van **Nieuwkuijk, St. Joris, St. Hubertus van Drunen en vendliers van St. Hubertus uit Berkel en St. Antonius en Sebastiaan van Udenhout** aanwezig om de vendelgroet mee uit te voeren. Een kleine optocht trok door het centrum van Heusden naar de Vismarkt, waar de harmonie van Genderen stond opgesteld. De gildeformatie bezette de Vismarkt na een defilé voor de autoriteiten om de woorden van de burgemeester Mr. Scholten te aanhoren, die hij uitsprak in het kader van de restauratie van het stadje Heusden waar wonderwel het gilde zo mooi bij paste.

De vendelgroet werd ingeleid door Jan Toorians die een korte geschiedenis gaf van het gildewezen en een uitleg bij de vendelgroet. Een tambourserenade werd door een der gildetambours gebracht, alsook het vendelen door de jonge groep van **St. Hubertus uit Drunen**. Acrobatie werd gevendeld door St. Hubertus Berkel en St. Ant. en Seb. Udenhout. Na de demonstraties werd een afmars geformeerd om naar de schutsboom te trekken op de gerestaureerde stadswal. Hieraan konden vele vacantiegangsters deelnemen aan de schietwedstrijden met het geweer.

Hier heeft het gilde zich aan vreemdelingen gepresenteerd waarmee het een goede indruk heeft gemaakt.

Loonopzand Het gaat goed met de **Handboog van St. Ambrosius** in het gelijknamige gilde van Loonopzand. Op de kleine kringdag van de Zandleij-groep wist het weer zilver mee naar huis te brengen voor Handboog. De onlangs overleden staande-deken Jos Dankers is opgevolgd door Mart. van der Aa als staande-deken, terwijl Ad Dankers jr. zijn vader opvolgde als deken. Het gehele koningszilver is inmiddels prachtig gerestaureerd en op fluwelen vesten gemaakt. Ook het Prijzenzilver prijkt nu op mooie roodfluwelen vesten.

Het **St. Hubertusgilde** schoot op 16 augustus op haar bomen het laatste concours van het distrikt Udenhout e.o.

Vijfenvijftig schutters namen deel: W. v. d. Broek behaalde de kampioensbeker.

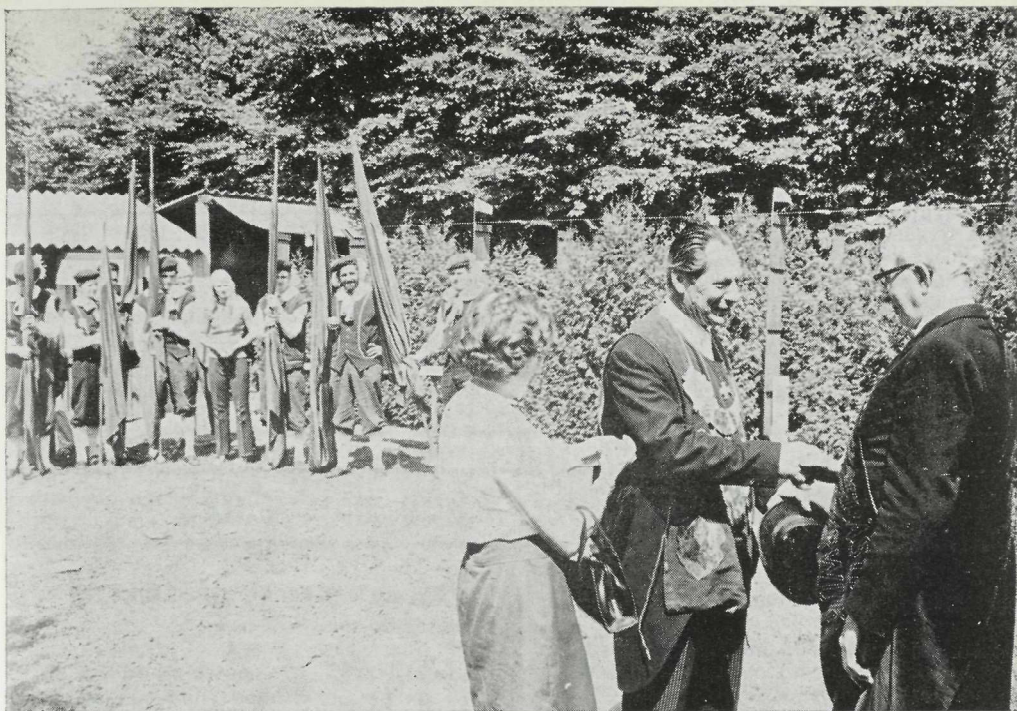
C. Ebbing kwam in het bezit van de koningszuil.

Haaren Op 14 juni hielden de drie gilden van Haaren een concours op de bomen bij Michels voor de hand- en kruisboog.

1 H. v. Boxel, St. Catharina. 2 J. v. d. Pas, St. Joris. 3 P. de Bresser, St. Joris. 4 L. Schellekens, St. Catharina. 5 C. v. d. Wiel Czn. en 6 H. Franken, beiden van St. Antonius-Sebastiaan.

Baardwijk Op kermisdag vierde St. Ambrosius zijn jaarfeest. De koning werd aan huis afgehaald. Er was een echt „koninklijk” onthaal, ondanks de zware regen. Terug naar het Gildehuis waar de koffietafel gereed stond.

De Gildeheer werd een vendelgroet gebracht.

De nieuwe koning van St. Sebastiaan, Oisterwijk, Gildebroeder A. Schilders, wordt door zijn hoofdman Jac. Massuger gecompimenteerd.

Na de middag was het koningschieten. Pastoor Vos opende de boom met het eerste schot en onder een stromende regen werd naar de vogel geschoten met de kruisboog. Na plm vier uur schieten bleek Bertus Kleijberg niet te ontronen te zijn; hij bleef de koning voor de nieuwe periode (voor de tweede keer).

Verder werd 2 Jan van Daelen, 3 Theo van Loon, 4 Bert van Daelen en 5 L. van Hulten. De hoofdman H. Pullens feliciteerde de koning bij zijn 2de ambtsperiode. Hij sprak ook nog over het nieuwe wapen - de kruisboog - dat met goed gevolg hier was geïntroduceerd. Pastoor Vos - de gildeheer - is een grootse hulde gebracht bij zijn 40-jarig priesterfeest. Het gilde bracht hem een vendelgroet op het kerkplein. Hierbij kreeg de pastoor een schild aangeboden, dat hij nog vele jaren moge dragen.

Oisterwijk Het gilde St. Sebastiaan van Oisterwijk heeft op 13 juli, de kermisdag, een nieuwe koning geschoten.

's-Morgens om vijf uur werd een reveille in Oisterwijk gehouden om de aankondiging te doen van het gilde-koningschieten.

De dag begon met een gildemis waarna de oude koning werd „uitgehaald“. De nieuwe koning A. Schilders ontroonde Wim Deen. Hij werd met het gilde hartelijk op het gemeentehuis ontvangen en kreeg de erewijn aangeboden, een zeer mooi oud gebruik in Oisterwijk, waar men het gilde een warm hart toedraagt.

Op 13 augustus trad St. Sebastiaan weer

aan om het huwelijk van Jan Massuger en Ans v. d. Hout te vieren. Jan, tambour van het gilde, is zoon van de hoofdman en broer van de vendelier Gerard. Een hele gildefamilie dus. Het paar trouwde in Udenhout en daarom ging men het bruidspaar daar feliciteren en de vendelgroet brengen, met een cadeau erbij.

Berkel Bij St. Hubertus overleed op 2 juni oud-bestuurslid **Eart Roossen** 69 jaar. Hij werd in 1946 lid van St. Hubertus. Het was zijn werk, dat in 1952 de jeugd voor het gilde werd aangetrokken. Van 1956 tot 1963 was Roossen deken, waarna hij 2½ jaar waarnemend hoofdman was. Door zijn gildebroeders werd hij grafwaarts gedragen en op het kerkhof werd hem het vendel als afscheid gezwaaid terwijl hoofdman R. v. Helvoirt een laatste woord sprak.

Een feest in Berkel : zaterdag 4 juli zijn de nationale schietkampioenen van het gilde St. Hubertus grootscheeps gehuldigd met een rijtoer door de gemeente en een klinkende receptie in de gildezaal. Het vijftal werd in de rijtoer begeleid door de drumband van Concordia en de tambours en vendeliers van St. Hubertus. Het waren de heren R. Vromans, V. v. d. Hout, Toon Weijtmans, J. Schoenmakers en de individueel titelhouder A. van Spaandonk. De twee grote bekers werden meegevoerd. Op de receptie waren vele schutters en gildebroeders uit de omgeving. Gesproken werd door loco-burgemeester Vughts, Hoofdman van Helvoirt, alsmede Jan Toorians namens Kring Maasland, J. v.

d. Elst uit Amersfoort namens de schuttersvereniging Prins Hendrik, met wie St. Hubertus hartelijke vriendschapsbanden onderhoudt.

De laatste overhandigde de schutters een lint met zilveren kogels. Het feest is nog laat uitgesmeerd tot in de kleine uurtjes.

Herpt Met de Herptse kermis is het koningschieten van het Gilde St. Catharina gevierd. Het is de heer Couwenberg, die toch wel de pretendent voor het koningschap was, niet gelukt de vogel naar beneden te halen. Uiteindelijk werd het M. van Leeuwen. Bij het koningschieten was ook pastoor De Groot aanwezig. Na afloop, was het natuurlijk feest in zaal De Ploeg.

Udenhout St. Joris hield op 9 augustus de kleine Kringdag van de groep Zandleij. De dag was goed georganiseerd en trok veel belangstelling. Het was niet zo groots opgezet zoals de grote Kringdag van twee jaar geleden door haar zusterilde, doch het was een klein intiem feestje, dat toch voor herhaling vatbaar is.

Gildebroeders, leest en laat de Gildetrom lezen! Maar zorgt ook, dat er iets van uw gilde in komt. Een berichtje naar ondergetekende en het komt voor elkaar.

Loonopzand

Jan Th. M. Toorians

Nieuws uit Het Land van Cuyk

In memoriam Bert Achten

Op 18 juni j.l. overleed plotseling, tengevolge van een hersenbloeding, onze aloude bekende en geachte Cuijklandse gildebroeder Bert Achten uit Groeningen op 73-jarige leeftijd. Vooral de velen, die nog op 14 juni j.l. met hem hebben gesproken, is dit wel zeer onverwacht gekomen.

Op 23 juni werd hij met grote gilde-eer begraven te Vierlingsbeek. Zowel het kapeldorp Groeningen, het Groeningse St. Antonius- en St. Nicolaas-gilde als onze Cuijklandse gilden-kring verloren in hem een zeer aktieve en beminde persoonlijkheid.

Er bestaat geen enkele vereniging in Groeningen, die niet heeft mogen profiteren van de grote ijver en werklust van deze gemeenschapsman. Hij droeg Groeningen in zijn hart en was daarbij jarenlang het hart van Groeningen.

Niet minder dan 21 jaar vertegenwoordigde hij de Groeningse gemeenschap in de gemeenteraad van Vierlingsbeek.

Verleden jaar herdacht hij nog zijn 50-jarig gildebroederschap bij welke gelegenheid hij benoemd werd tot ere-voorzitter van zijn gilde.

Bovendien was hij bestuurslid van onze Cuijklandse gildenkring en tevens voorzitter van de Kring-schietcommissie. Als zodanig was hij een enorme steun voor het Kring-bestuur. Alles wat met schieten te maken had, kon men rustig aan Bert overlaten. Men had er verder geen omkijken naar. Alles kwam zonder meer voor elkaar.

Met hem is weer een der kranige oudjes heengegaan. Te zijner ere liet, op de 5 dagen na zijn begrafenis plaats vindende Vrije Gildag te Haps (28 juni), onze Kringvoorzitter enkele ogenblikken van stilte in acht nemen. Wij verloren in hem een groot Gildebroeder, in de ware zin des woords.

God hebbe zijn ziel!

KRING-GILDEDAG TE GROENINGEN

Zondag 24 mei 1970

Opkomst In Groeningen waren 24 mei j.l. 18 van de 22 Cuijklandse gilden bijeen. De 4 afwezige gilden waren: **Venray**, dat niet in het programmaboekje voorkwam; **Beers**, dat i.v.m. op diezelfde dag plaatsvindende communiefeesten, geen kans had gezien naar Groeningen te komen; en verder ontbraken **Holthees**, dat oorspronkelijk deze gildedag georganiseerd zou hebben, maar kampte met onvolledige kostumering en **Mill**, dat kortgeleden was her-opgericht en eveneens nog niet over voldoende kostuums beschikte.

Vreemd eend in de bijt

Wat weinigen zal zijn opgevallen, was dat aldaar ook aanwezig was een deputatie van het „Groot Gaesbeeker- of St. Aechtens-Schuttersgilde” uit **Soest**. Dit enige (eveneens katholieke) gilde van de provincie Utrecht voelt zich blijkbaar meer tot de Brabantse dan tot de Gelderse gilden agetrokken.

Na enige niet geheel bevredigende contacten met de wel zeer behoudende Kring-Maasland (Jan v. d. Mortel!) hoopt dit blijkbaar wat progressievere gilde meer aanknopingspunten te vinden met onze meer moderngeörienteerde, Cuijklandse Kring. Dit eerste contact is blijkbaar bevredigend uitgevallen, zodat 't eenzame Utrechtse gilde aansluiting bij de Kring van het Land-van-Cuijk ernstig in overweging neemt.

Groeningen en zijn eeuwenoude kapel

Voor het Groeningse St. Antonius- en St. Nicolaas-gilde mag het wel een topprestatie worden genoemd, de organisatie van deze (goed geslaagde) kringdag van het tot dezelfde gemeente behorende Holthees over te nemen. Groeningen is n.l. maar een piep-klein plaatsje, dat niet eens een zelfstandige parochie vormt en zelfs geen „kerk”-dorp ge-

noemd mag worden, omdat men daar slechts over een kleine kapel beschikt. Overigens een buitengewoon aantrekkelijk, goed geres- taureerd en prachtig ingericht, zeer oud bouwwerkje, dat gelukkig onder ieders aan- dacht kwam, omdat de Kapelaan zijn kapel als expositie ruimte voor het gildezilver en overige attributen beschikbaar had gesteld. Deze kapel is innig verbonden geweest met de historie van het Groeningse gilde, omdat de gildemeesters daar indertijd ook het col- lege van kapel-meesters vormden. Hoewel deze volop in gebruik zijnde kapel ook een „tabernakel” met Heilige Hostie bevatte, waarvoor iedere kathoeliek bij het betreden van de kapel de knie dient te bui- gen, realiseerden vele - gilde-schatten bewon- derende - gildebroeders zich blijkbaar niet, zich in een Gods-huis te bevinden en rookten met de rug naar de (gesloten!) tabernakel, er rustig op los, wat wel enige (zij het maar weinig opvallende) afbreuk deed aan de „stijl”, die het gildewezen op ander gebied zo ijverig pleegt te bevorderen.

Gilde-Mis

De dag werd begonnen met een (meerstem- mig) gezongen H. Mis (2 zangkoren met muzikale begeleiding) met Gilde-Eer, die werd opgedragen door Pastoor de Vries van het Hoofddorp Vierlingsbeek, in de midden in het dorp opgetrokken feesttent, omdat de kapel voor dit doel veel te klein zou zijn geweest.

Deze voor Vierlingsbeek nog bijna fonkel- nieuwe Pastoor, was al meteen met de neus op het gildewezen gedrukt, doordat hij de week daarvoor, tijdens de beide Pinkster- dagen, reeds de vogel had moeten „vrijen” en zijn 30-jarig priester-jubilé samenviel met de toen ook plaatsvindende huldiging van 2 Groeningse gouden gildebroeders.

Blijkbaar heeft Pastoor de Vries zich op der- mate intensieve wijze ingewerkt in het wel- en- wee van het gildewezen, dat hij op deze gildedag in staat bleek, een Gilde-Mis op te dragen, die zo was doortrokken van al wat 't gilde aanbelangt, dat allen die het voorrecht hadden, daarbij aanwezig te zijn, unaniem van oordeel waren, nog nimmer 'n dergelijke geheel in de gildesfeer gehouden, kerkdienst te hebben meegemaakt. De 3 gilden van de parochie Vierlingsbeek (Groeningen, Holt- hees en Overloon; Vierlingsbeek zelf heeft slechts een „slapend” gilde) mogen zich daarmee gelukkig prijzen.

De Ere-wijn

De ontvangst door het Gemeentebestuur van de genodigden (Kring-bestuur, Keizers, Keizerinnen, Koningen, Koninginnen, Hof- dames, Hoofdliden, Staande Dekens en Beschermheren) vond, bij gebrek aan een plaatselijk gemeentehuis, ook plaats in de feesttent, die toen ook reeds voor andere gildebroeders toegankelijk was gesteld, wat het besloten karakter, dat deze recepties meestal plegen te hebben, enige afbreuk deed en ook voor de bediening enigszins ver- warrend werkte. Na het serveren van de ere- wijn aan de genodigden, sprak burgemeester

van Heusden van Vierlingsbeek (tevens be- schermheer van het Groeningse gilde) een welkomstwoord, dat beantwoord werd door de kring-voorzitter, Baron de Weichs de Wenne.

De optocht

Dank zij de kleine afmetingen van het kapel- dorpje Groeningen, was de afstand tussen opstellingsplaats en feestterrein niet groot, een gelukkige omstandigheid, die vele oudere gildebroeders altijd erg welkom is.

De stoet werd voorafgegaan door een Kring- standaard-drager te voet, wat altijd nog beter is dan door een ruiter, die het stan- daard-rijden niet beheerst. Standaardrijden is helaas niet de sterkste zijde van onze Kring. Daarna volgden de tamboers van het Groeningse gilde en de Harmonie uit Vier- lingsbeek.

Van de van elders komende gilden opende **Heijen** de stoet, gevolgd door **Vianen**, met zijn prachtig klaroen-korps, waarin zelfs meisjes dapper meebleezen.

Oeffelt viel op door een heel legertje van gildebroeders, die - hier als hoge uitzonde- ring - beslist het hoofdbestanddeel van dat gilde vormen.

De vendeliers en tamboers, zowel van **Sam- beek**, als van **Linden**, liepen blootshoofds.

Cuijk en **Milsbeek** vormden de enige 2 „ge- uniformeerde” gilden, waarbij de prachtige steken van Milsbeek de aandacht trokken. De niet goed ter been zijnde gildebroeder van Cuijk die zelfs bij de langste optochten nooit ontbreekt, oogstte wederom ieders diepe bewondering.

Haps in zijn stemmige kleuren, met mantels veel jacquetten en wandelstokken, maakte als van ouds een deftige indruk. Het opschrift „Afd. Haps” op de sjerpen doet echter won- derlijk aan, daar velen zich afvroegen waar- van dit (zelfstandige) gilde toch een afdeling mag zijn. Overigens zijn letters op sjerpen (en vanen) nooit mooi. Emblemen wel.

Well, **Escharen** en **Ravenstein** liepen er ver- der keurig bij. Bij **Boxmeer** viel de tamboer- maître op, door het hoog opgooien van zijn stok en bij **Beugen** de prachtige oude en kolossale gildetrom. Overigens onderscheid- de Beugen en ook **Gassel** zich door een linkse tamboer-maitre, waartegen niemand echter enig bezwaar kan hebben. Wel tegen enkele ontbrekende rode schoen-pompoentjes en afzakkende krinkelkousen van Gassel. Daar kan de kapitein toch op letten.

Bij het St. Martinus-gilde van **Gennep** liep de St. Maartens-figuur (Romeins ruiter-offi- cier) te voet. Voor het gemak had hij zijn traditionele paard maar thuis gelaten. Maar het is natuurlijk lang niet altijd mogelijk, om een wit paard te krijgen. Want wit behoort het (eigenlijk) te zijn, als symbool van de beginnende winter (St. Maarten, 11 nov.). St. Joris heeft altijd een bruin paard. Gennep trotseerde alle moderne stromingen, door met zijn slechts 2 tamboers, volgens echte oude gildemanier op te trekken.

Geijsteren was weer het best geklede gilde met zijn kostelijke kaplaarzen en kanten kragen en de echte antieke hellebaarden. De

fraaie (zelfgemaakte) kronen van het keizerspaar (voor de keizer over de bol van zijn hoed) trokken aandacht. De koning (zonder koningin) droeg weer het uiterst kostbare koningsmedaillon. („juweel“) De hekkesluis vormde **Overloon**. Ondanks alles toch een prachtig korps; „stealing the show“, zoals wij dat tegenwoordig in goed Nederlands zeggen.

Er was natuurlijk nog wel meer te zien en te vertellen, maar het gaat allemaal zo gauw voorbij en uw verslaggever is ook niet meer één van de vlugsten.

Ondanks enkele kritische opmerkingen (wij zagen zelfs enkele bruine schoenen) vormde de optocht weer een kostelijk geheel. Een Een Gasselse gilde-zuster, gezeten langs de weg, vestigde de aandacht op een paar andere toeschouwers, die haar in een onbegrijpelijk bargoens hadden aangesproken. Het bleek een Engels echtpaar te zijn, dat in alle staten van enthousiasme verkeerde, omdat het de weg was kwijt geraakt en aldus in Groeningen was gestrand. Zijn prezen dit gelukkig toeval in alle toonaarden, want anders was dit unieke schouwspel hen beslist ontgaan.

Dit deed ons oude gildehart echt wel weer eens goed.

Defilé, Massale opmars en Vendelgroet

Als gebruikelijk eindigde de optocht op het slechts even buiten het dorp gelegen feestterrein met een (door de kringvoorzitter staande afgenomen) defilé langs de „kiosk“ met de autoriteiten, waarbij vele hartelijke applausen werden geoost.

Daarna volgde volgens de straffe aanwijzingen van kring-organisator Peters (van de kiosk uit) en op het kloeke commando van kring-„kolonel“ Hofmans (te Velde), de massale opmars in bonte schakering van Keizers, Koningen, allen met hun gevolg voorafgegaan door de Kapiteins en de dreunende tamboerskorpsen en gevolgd door de Vendeliersgroepen met hun vlottende en kleurige vanen.

Het donderend geweld der trommen deed meerdere kinderen angstig in de beschermende armen hunner vaders vluchtten. Moeders komen er dan niet aan te pas.

Een op de kiosk aanwezige Utrechtse dame,

logé van een der Groeningse notabelen, bleek diep ontroerd door dit machtige schouwspel. De burgemeester sprak een uit het hart gegrepen welkomswoord, thans tot alle aanwezigen, waaruit duidelijk bleek, dat hij naast zijn ongetwijfeld drukke ambtsbezigheden, zich eveneens de nodige moeite getroost had, zich veel van het gildewezen eigen te maken.

Hij sprak er o.a. zijn vreugde over uit, dat de gilden Groeningen „bezet“ hadden en dat uit deze gemeenschappelijke manifestatie bleek, dat de gilden er toch maar kans toe zagen „de Broederschap van het verleden te enten op het heden“.

Hij werd bedankt door de kringvoorzitter die daarna deze kringdag voor geopend verklaarde.

Na het altijd weer ontroerende commando „Zwaait uw Vanen voor God, Koningin en Vaderland“, volgde de algemene Vendelgroet der gezamenlijke vendeliers. Als gewoonlijk een kleurig en fleurig schouwspel van de eerste orde op dit gelukkig zon-overgoten terrein.

Wedkampen, Prijsuitreiking en Bal

Na de massale afmars namen de diverse wedkampen een aanvang. Jammer dat de schutsbomen (er waren er een 5-tal extra opgericht) op een veel verder terrein stonden, waardoor de belangstelling voor o.a. het Kring-keizer en -Koning schieten niet zo groot was, als dit gebeuren verdiende.

Na afloop van e.e.a. volgde de prijsuitreiking door de Burgemeester en de Kringvoorzitter gezamenlijk. Opsommen van de talloze prijswinnaars zou hier te veel ruimte vergen, zodat wij volstaan met te vermelden, dat gildebroeder H. Boom uit Geijsteren zich tot Kring-Keizer schoot en gildebroeder Verhoeven uit Ravenstein tot Kring-Koning.

Deze weer zo uitstekend geslaagde gildedag, waaraan daags te voren, eveneens in Groeningen een concours van de Vierlingsbeekse Federatie van muziek- en zanggezelschappen was voorafgegaan, werd besloten door een Gildebald in de feesttent.

Naast zijn gildebier heeft een goed gildebroeder ook daar recht op.

(overgenomen uit: „De Guld“)

Nieuws uit Kempenland

ARCHIEFVORMING

In deze jachtige tijd mag het een verheugend verschijnsel genoemd worden, dat de bewustwording van onze Brabantse schuttersgilden zich mede manifesteert in een grote belangstelling voor het wel en wee van het eigen gilde in vroeger dagen.

Om dit te stimuleren werd aan alle bij de Kring Kempenland aangesloten gilden een foto-copie verstrekt van de tekst, hun gilde betreffende en voorkomende in „Jolles“.

54

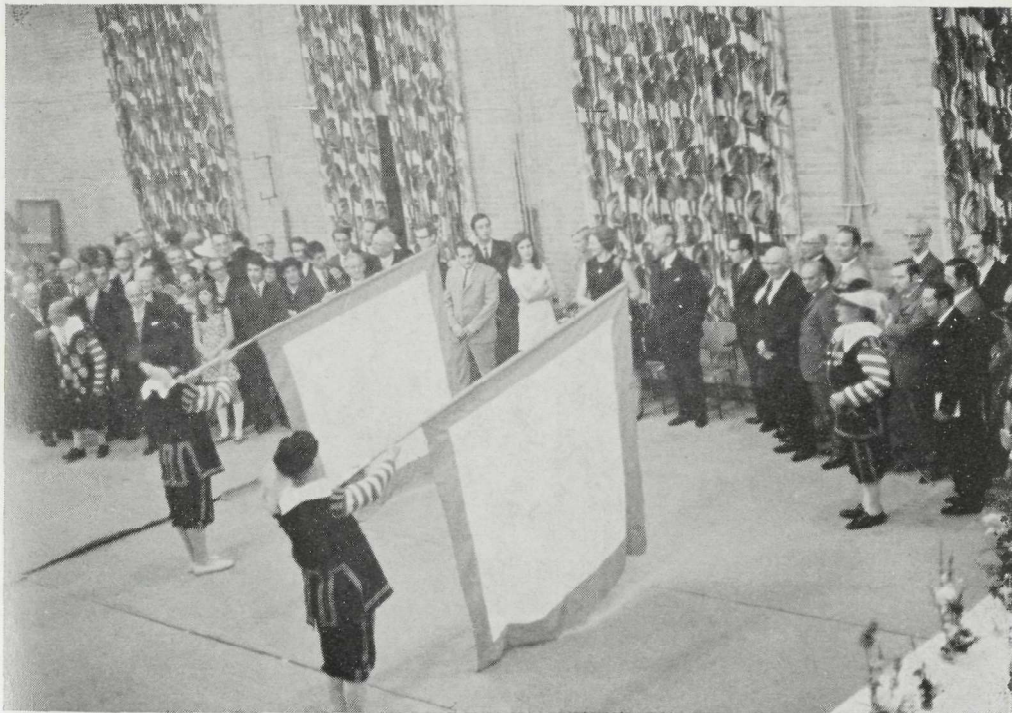
Tegelijkertijd werden hiermede enkele richtlijnen verzonden, welke gebruikt zouden kunnen worden als uitgangspunt voor een nieuw, herzien of aangevuld **gilde-archief**.

Mogelijk is dit iets, dat navolging verdient in de andere kringen van onze **Federatie**. Het zou zó tevens een uitgangspunt kunnen vormen voor een nieuwe inventarisatie van de **Brabantse schuttersgilden** in het algemeen, welke dan rond 1975, - dus ongeveer veertig jaar ná **Jolles** (1933—1934) zou kunnen verschijnen. Bovendien bestaat in 1975 de Federatie 40 jaar!

JUBILERENDE VOORZITTER

Op 1 september 1970 vierde de voorzitter van Kring Kempenland, Karel J. F. M. Vermeeren, een drievoudig jubileum, zijnde 40 jaar in het onderwijs, 40 jaar in het verenigingsleven en 25 jaar werkzaam zijnde in officiële kulturele instanties. Op de avond van die dag was er een zeer druk bezochte receptie in de nieuwe Gymzaal van het Van Maerlantlyceum te Eindhoven, waarop naast

zijn eigen gilde (St. Catharina-Eindhoven-Stad) bijna alle gilden van zijn kring acte de présence gaven evenals bestuurders van andere kringen van onze Federatie. Top-vendeliërs van 't St. Catharina-gilde Eindhoven-Strijp stelden er een eer in onder leiding van hun kapitein R. Strijbos omgeven door honderden feestvierenden te mogen vendelen voor de jubilaris. Bravo voor deze sympathieke geste. De **foto** geeft een indruk van dit hoogtepunt tijdens de receptie.

SPROKKELS

Op 3 juli 1970 werd de heer **Jacq. van der Meulen**, beschermheer van het **St. Catharina-gilde Eindhoven-Strijp** vijfenzeventig jaar.

Vanwege zijn vele verdiensten voor en zijn medeleven met genoemd gilde, werd hij vereerd met het zilveren ere-teken van de Kring, welke onderscheiding hem door de distrikts-raadsheer werd opgespeld. De plechtigheid werd onderlijnd door een klinkende vendel-hulde.

Installatie Ere-deken

Zondag 30 augustus recipieerde Dr. P. J. F. M. Harkx als pasbenoemde Deken van Eindhoven. Deze eervolle benoeming van „hun pastoor” werd door het St. Joris-gilde van Stratum aangegrepen hem een vendel-hulde te brengen, welke volgde op zijn benoeming en installatie als Ere-deken van ge-

noemd gilde. Ná het omhangen van het ereschild werd de eed van trouw aan het kerkelijk gezag hernieuwd door het driemaal draaien van het vaandel boven het hoofd van de nieuwe deken. Bij deze plechtigheid waren ook aanwezig de voorzitter en de distriktsraadsheer -Centrum van Kring Kempenland.

Het **St. Anna-gilde van Westerhoven** telde op 7 juli j.l. twee gouden jubilarissen m.n. de gildebroeders Moors en v. d. Eijnden.

Tijdens een brabantse koffietafel, waaraan ook de dames aanzaten, vond een **voorlopige huldiging** plaats, welke werd besloten met een serenade door de plaatselijke harmonie, waarmee steeds op prettige wijze werd samengewerkt. De voorzitter van Kring-Kempenland hield daarna voor een aandachtig gezelschap een lezing over het gildewezen.

GOUDEN JUBILARIS TE MIERLO

Jan van den Bogaard werd 11 april 1970 in het zonnetje gezet bij gelegenheid van zijn 50-jarig lidmaatschap van het **Gilde van St. Sebastiaan**. Tijdens de huldigungsplechtigheid door het eigen gilde memoreerde kapitein A. Schönhoff dankbaar de vele verdiensten van de jubilaris voor het gilde besloot zijn hulde met het aanbieden van een zilveren ere-schild. Het voltallige college van B. en W. verscheen daarna ter receptie en burgemeester Van Kuik speldde hem na een

passende toespraak de bronzen ere-medaille van Oranje Nassau op het uniform (foto). Ook verscheen er een ruime deputatie van het Bestuur van Kring Kempenland om hem te feliciteren. De voorzitter van de Kring preeste de eenvoud, de gemoedelijkheid en de offerbereidheid van de feesteling en betrok in deze hulde ook diens echtgenote. Als bewijs van erkentelijkheid ontving Jan het zilveren ere-schildje van de Kring. Het was voor de jubilaris, voor zijn familie en voor zijn gilde een onvergetelijke dag.

Een St. Joris-lied

In de archieven van het St. Joris-gilde uit Stratum (Eindhoven) komt een vers voor, betrekking hebbende op de eigen patroonheilige. De auteur van de tekst is niet bekend evenmin de melodie, want uit de „bis“-vermelding mag worden aangenomen, dat de twee laatste regels van elk couplet als herhaling werden gezongen. Genoemd gilde zou het op prijs stellen te vernemen, wie hier iets anders over zou kunnen vertellen. Het is zelfs bereid, als de melodie nog bekend is met de bandrecorder er op uit te trekken om een en ander vast te leggen. Het lied is achttien coupletten lang, plaatsgebrek noopt ons er slechts enkele van op te nemen. Gaarne worden reacties, hoe klein ook, ingewacht bij de Deken-schrijver van het St. Joris gilde, Thomas a Kempislaan 23, Eindhoven.

1. 't Is gebeurd - vóór onze tijden -
Dat St. Joris uit ging rijden
In een stad of heidensteê } bis
Langs den oever van de zee
16. En St. Joris, kloek van zeden,
Reed den draak kloekmoedig tegen,
En St. Joris, die dapp're held } bis
Heeft den draak er neergeveld.
17. Want hij was door God gezonden,
En heeft den draak geheel verslonden:
Aan zijn paard, wel te verstaan } bis
Is 't mee door de stad gegaan.
18. Toen was deze dochter blijde
Door het staken van haar lijden.
Daarom werd zij katholijk } bis
En met haar heel 't koninkrijk.

Hebt u al een abonné aangeworven voor

De Gildetrom?